

Predikan i Skepplanda och S:t Peders kyrkor 2020 av Tobias Bäckström

13 sönd. efter tref.

”Medmänniskan”

Jer 38:7-13

Rom 12:16-21

Matt 7:12

Ps: 591, 1:4, 184, 399, 97, 293

I Sverige har vi en lagbok som är på 4632 s. Behövs det så många lagar? Är det så svårt att ha koll på oss medborgare? Och ingen människa kan ju ha koll på alla lagar, tänk om man bryter mot någon lag som man inte hade en aning om fanns.

Lagar behövs nog, även om man nog kan tänka att den kanske hade kunnat kortas ner något. Men vi behöver lagar och regler för hur vi beter oss mot varandra mot våra medmänniskor. Men hur många behövs egentligen? Ja, Jesus ger oss själv svaret på den frågan. Gyllene regeln, som var dagens evangelium är sammanfattningen av vad lagen och profeterna säger: ”Allt vad ni vill att människorna ska göra för er, det ska ni också göra för dem”. Det är egentligen den enda lag som behövs. Det som Sveriges lagbok behövde 4632 sidor för att formulera, klarade Jesus på en enda mening.

Den gyllene regeln är en sammanfattning som förutsätter självkänedom och empati. ”Allt vad du vill!” Ja, då måste du ju veta vad du vill. Du måste ju faktiskt veta hur du själv vill bli behandlad. Du behöver alltså ett visst mått av självkänedom. Och sen behöver du empati också: ”det ska ni göra för dem”, var ju fortsättningen. Du måste alltså kunna leva dig in i hur andra skulle vilja bli behandlade.

Så då kanske det är enklare att stapla mängder av regler sida upp och sida ner, då slipper man tänka själv.

Gyllene regeln är ett uttryck för vårt beroende av varandra och att vi på djupet liknar varandra. Vi är *medmänniskor*, inte *motmänniskor*. Vi lever våra liv, sida vid sida, som dessutom går in och överlappar varandra. Det går inte att leva utan att ständigt påverka varandra, våra liv är sammanflätade. Gyllene regeln utgår ifrån att vi i grunden är lika som människor, det finns en överensstämmelse mellan oss och vad vi vill.

Om du vill att andra ska se dig – börja då med att se andra och deras behov. Om du vill att andra ska lyssna på dig – lyssna då på dem och det som de har på hjärtat. Du vill att andra ska tala väl om dig – gör då samma sak mot dina medmänniskor.

Men kan inte detta bli väldigt betungande? Blir det inte väldigt mycket lag här? Jo, det är ju viktigt att betona att Gyllene regeln är en sammanfattning av *lagen*, inte evangeliet! Jesus ger en sammanfattning av lagen och profeterna, dvs Gamla testamentet. Lagen är visserligen något gott – om alla levde enligt Gyllene regeln skulle vi få ett gott samhälle. Men vi når aldrig dit, vi lyckas aldrig.

Sen är det också viktigt att inte vända på det Jesus säger – det tror jag annars är lätt hänt. Men Jesus säger alltså *inte*: allt vad andra vill att ni ska göra för dem – det ska ni göra. Läser man gyllene regeln så blir det ett krav som aldrig går att uppfylla. Då blir det andras förväntningar som styr ditt liv. Och då – i dina försök att vara alla till lags, kommer du till slut gå under. Nej – gyllene regeln utgår från dig själv, från vad *du* vill få av andra – inte vad andra vill få ut av dig. Gyllene regeln är: om *du* vill att någon ska vara din vän – var då en vän för denne!

Och den gyllene regeln är formulerad så att jag inte kan sitta och vänta på andras godhet innan jag själv behagar göra något. Nej, det som du vill andra ska göra för dig – och då får du tänka efter vad det kan vara – det ska du göra för dem. Och du ska göra det först! Du kan inte sitta och vänta på att de andra ska gissa sig till vad du kan vilja. Vänta inte in andra, var den som handlar först.

”Allt vad ni vill att människor ska göra för er, det ska ni också göra för dem”. Den gyllene regeln är universell, den finns i lite olika varianter i de flesta religioner. En mer vardaglig variant är ju: ”Tänk om alla gjorde så!” Den meningen tror jag alla har sagt någon gång och det är ju inte riktigt Gyllene regeln men ändå något liknanden. Och detta visar att lagen finns nedlagd i våra samveten. Gud har lagt ned sin lag i våra hjärtan. Ingen kan alltså säga att man inget visste, den gyllene regeln är något som vi alla instinktivt känner av, oavsett om vi gick i söndagsskolan när vi var barn eller inte. Och detta är alltså allt vad lagen och profeterna säger.

Ja, lagen har vi i oss sen födseln, men det är en sak som vi inte vet av oss själva, som vi behöver höra utifrån, och det är evangeliet. Jesus införde inte en ny lag, utan det nya med honom var evangeliet – de goda nyheterna att vi är förlåtna av Gud. Jesus kom med frälsning. Jesus är den ende som ytterst verkligen har följt gyllene regeln. ”Allt vad ni vill att andra ska göra för er ska ni göra för dem”. Och Jesus gjorde verkligen allt för alla. Han gick i döden för hela mänskligheten, offrade sig själv för att du och jag ska få liv.